

پیوست یک

دستورالعمل مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش غیر دولتی (خصوصی و تعاونی)

در ارائه خدمات الکترونیکی دولت جمهوری اسلامی ایران

مصوب یازدهمین جلسه کمیسیون توسعه دولت الکترونیکی مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱۵

مقدمه

این دستورالعمل در راستای اجرای ردیف‌های (۳)، (۱۳)، (۲۰) و (۲۲) سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی ۱۳۹۲/۱۱/۲۹ و اعمال مواد (۷) و (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۲۷، ماده (۲۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۰۶، بند (ب) ماده (۲۱۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵، مواد (۸) و (۱۷) آیین‌نامه توسعه و گسترش کاربری فناوری اطلاعات مصوب هیات‌وزیران به شماره ۵۲۳۳۳/ت/۸۹۶۰۴ هـ مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۱۱ و ماده (۱۵) ضوابط فنی اجرایی توسعه دولت الکترونیکی مصوب شورای عالی فناوری اطلاعات ابلاغی به شماره ۲۰۰/۱۴۵ مورخ ۱۳۹۳/۰۶/۱۱ در جهت تسهیل مشارکت بخش خصوصی در پیاده‌سازی خدمات الکترونیکی، ایجاد روشی نظام‌مند و شفاف با هدف ایجاد فرصت و رفتار برابر در قبال بخش غیر دولتی (بخش خصوصی و تعاونی) و رقابت‌پذیر توأم با استفاده بهینه از منابع مالی، مسوولیت‌پذیری طرفین مشارکت، کاهش مخاطرات قراردادهای مشارکتی و نیز صیانت از حقوق مصرف‌کننده‌ها در حوزه دولت الکترونیکی، تدوین شده است.

ماده ۱- تعاریف

الف- کمیسیون

کمیسیون توسعه دولت الکترونیکی موضوع ماده (۳) ضوابط فنی اجرایی توسعه دولت الکترونیکی مصوب شورای عالی فناوری اطلاعات ب- دستگاه اجرایی

دستگاه‌های موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری

ج- مشارکت

مشارکت اختصار از هرگونه مشارکت عمومی خصوصی بوده و عبارت از رابطه‌ای قراردادی میان دستگاه اجرایی با بخش غیر دولتی (بخش خصوصی و تعاونی) است که در آن بخش غیر دولتی (بخش خصوصی و تعاونی) نسبت به سرمایه‌گذاری و ارائه هرگونه خدمات الکترونیکی هم‌راستا با اهداف دستگاه اجرایی اقدام کرده و مخاطره‌ها براساس قرارداد منعقد شده بین طرفین پوشش داده می‌شود. سرمایه‌گذاری و مشارکت بر اساس روش‌های شناخته‌شده از جمله ساخت، بهره‌برداری و انتقال (BOT)، ساخت، بهره‌برداری، پرداخت اجاره به سرمایه‌پذیر و انتقال (BOLT)، ساخت، انتقال، پرداخت اجاره به سرمایه‌گذار (BTL)، ساخت، مالکیت و بهره‌برداری (BOO)، تجهیز و بازسازی، مالکیت و بهره‌برداری (ROO)، بهره‌برداری و نگهداری (O&M)، تجهیز و بازسازی، بهره‌برداری و انتقال (ROT) و ... قابل انجام است.

د- مشارکت‌کننده

منظور از مشارکت‌کننده، اشخاص حقوقی (شامل بخش خصوصی و تعاونی) طرف مشارکت بادستگاه اجرایی است، به گونه‌ای که این موضوع نیاز به انجام سرمایه‌گذاری مالی، توان تخصصی، عملیات اجرایی و یا ترکیبی از آن‌ها از طرف مشارکت‌کننده داشته باشد.

ه- شرکت پروژه

شرکتی که مشارکت‌کننده برای انجام پروژه در صورت لزوم تاسیس می‌کند.

و- طرح مشارکت

عبارت است از طرح‌هایی که موضوع مشارکت قرار می‌گیرند و کارکرد آنها تامین خدمات دولتی براساس مقررات و ضوابط نقشه جامع دولت الکترونیکی و از منظر فنی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی توجیه‌پذیر باشند.

طرح‌های مشارکتی از دو نوع خودگردان و غیرخودگردان هستند. طرح خودگردان طرحی است که دارای توجیه اقتصادی برای مشارکت‌کننده بوده و عواید ناشی از آن، هزینه‌ها و سود مورد نظر را پوشش می‌دهد. طرح غیرخودگردان طرحی است که در صورت عدم حمایت (اعم از تضمین خرید خدمات، تضمین حداقل تقاضا و سایر مشوق‌ها) دارای توجیه اقتصادی برای مشارکت‌کننده نیست.

ز- وجوه تکمیلی

منابع مالی تعهد شده دستگاه اجرایی در راستای توجیه‌پذیری اقتصادی طرح، به استناد مدل مالی نهایی مصوب در مرحله انتخاب طرف بخش غیر دولتی (بخش خصوصی و تعاونی) مشارکت.

ماده ۲- دستگاه‌های اجرایی می‌توانند با شناسایی زمینه‌های مشارکت، از بین خدمات اعلام شده توسط کمیسیون نسبت به تعریف طرح، انجام امکان‌سنجی، مطالعه اولیه، تهیه درخواست برای پیشنهاد (RFP)، انتخاب مشارکت‌کننده و سایر ملزومات را با رعایت قانون برگزاری مناقصات و رعایت مقررات مربوط به مزایده مندرج در آیین‌نامه معاملات دولتی، جهت دریافت گواهی مشارکت از کمیسیون اقدام نمایند. این روش نافی سایر روش‌های مندرج در سایر قوانین و مقررات نمی‌باشد و دستگاه‌های اجرایی حسب صلاحدید می‌توانند از این روش استفاده نمایند.

تبصره ۱- علاوه بر فهرست اعلامی کمیسیون، دستگاه‌های اجرایی می‌توانند فهرست خدمات و طرح‌های قابل مشارکت (اعم از پیشنهادی طرف مشارکت و یا خود دستگاه اجرایی) را جهت تصویب به کمیسیون اعلام نمایند.

تبصره ۲- در مورد طرح‌هایی که توسط گروهی از شرکت‌ها انجام می‌شوند، انعقاد قرارداد در قالب شرکت پروژه و یا اشخاص حقوقی دارای موافقت‌نامه مشارکت یا شرکت‌نامه با ذکر وظایف و مسئولیت‌های هر یک از اشخاص به‌تنهایی و همه آن‌ها به‌طور جمعی در قبال دستگاه اجرایی، مطابق پیوست بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۷۲۸۵ مورخ ۱۳۸۹/۰۹/۱۳ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور امکان‌پذیر است. استفاده از توان گروهی شرکت‌ها در این قالب از اولویت انتخاب برخوردار است.

تبصره ۳- در مواردی که پیشنهاد مشارکت توسط مشارکت‌کننده به دستگاه اجرایی با رعایت تبصره ۱ ارائه شود، مشارکت در چارچوب بندهای (الف)، (ج) و یا (ه) ماده (۲۹) قانون برگزاری مناقصات یا در چارچوب ترک تشریفات مناقصه موضوع ماده (۲۷) قانون یاد شده یا ترک تشریفات مزایده موضوع ماده (۸۳) قانون محاسبات عمومی از طریق روش‌های کارشناسی و بدون نیاز به برگزاری تشریفات مناقصه یا مزایده، امکان‌پذیر است. موضوع طرح پس از تصویب در کمیسیون، توسط عالی‌ترین مقام دستگاه اجرایی و یا مقام‌های مجاز صلاحیت‌دار جهت اجرا ابلاغ می‌شود. درخصوص طرح‌های استانی استاندار مربوط مسئول ابلاغ طرح محسوب می‌شود.

ماده ۳- مشارکت‌کننده باید شرایط زیر را دارا باشد:

۱- توان مالی و تخصصی براساس بخشنامه نظام مهندسی و استانداردهای تولید و توسعه نرم افزار (نماتن) سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مورخ ۱۳۸۳ یا قوانین و مقررات بروزآوری شده آن

۲- رتبه مورد نیاز از دبیرخانه شورای عالی انفورماتیک کشور و مجوز فعالیت از سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور

تبصره ۱- در صورتی که مشارکت‌کننده در قالب گروهی از شرکت‌ها (شرکت پروژه/موافقت‌نامه مشارکت یا شرکت‌نامه) تعریف شده باشد، دارا بودن حداقل رتبه موردنیاز با تعهد یکی از شرکت‌ها کفایت می‌کند.

تبصره ۲- دستگاه اجرایی می‌تواند علاوه بر ضوابط فوق، معیارهای اجرایی، مالی و فنی دیگری را جهت ارزیابی و رتبه‌بندی شرکت‌ها (شرکت پروژه/موافقت‌نامه مشارکت یا شرکت‌نامه) جهت انتخاب اعمال نماید.

ماده ۴- دستگاه اجرایی طرف مشارکت در صورت نیاز و فقدان تعرفه یا دستور العمل قیمت‌گذاری موظف است ظرف مدت یکماه پس از اعلام موافقت کمیسیون برای اجرای به شیوه مشارکت (ماده ۲)، مدل قیمت‌گذاری طرح را جهت تعیین و تصویب تعرفه، کارمزد، حق‌الزحمه و سایر وجوه درآمدی طرح به کمیسیون تنظیم مقررات و ارتباطات و سایر مراجع ذیربط حسب مورد ارسال نماید و کمیسیون تنظیم مقررات و ارتباطات ظرف مدت دو ماه مراتب را به تصویب می‌رساند.

ماده ۵- کمیسیون مرجع اصلی تصمیم‌گیری درخصوص طرح‌های مشارکتی حوزه خدمات الکترونیکی است و می‌تواند برای تسهیل در اجرای این دستورالعمل و تسریع در انجام وظایف کارشناسی، کارگروه تخصصی تشکیل دهد. اقدامات کمیسیون در این زمینه به شرح زیر است:

الف - تعیین خط‌مشی اجرای طرح‌های مشارکتی خدمات الکترونیکی

ب- اعلان عمومی فهرست طرح‌های قابل مشارکت با بخش غیردولتی (بخش خصوصی و تعاونی) در حوزه پیاده‌سازی خدمات الکترونیکی براساس پیشنهاد دستگاه‌های اجرایی

ج- اعلام فهرست طرح‌های دارای اولویت دستگاه‌های اجرایی جهت انجام به روش‌های مشارکتی به‌صورت دوره‌ای

ه- نظارت و پایش کلان بر اجرای طرح های مشارکتی و تدوین الگوها و چارچوبها، دستورالعمل قیمت گذاری و سایر مستندات موردنیاز جهت پیشبرد طرح های مشارکتی

و- صدور و ابلاغ گواهی مشارکت برای اجرای طرح های مصوب با مشارکت کننده انتخابی دستگاه اجرایی
تبصره ۱- گواهی مشارکت برای طرح هایی صادر می شود که طرح مشارکت شامل طرح کسب و کار (BP) توسط مشاور دارای صلاحیت در حوزه فناوری اطلاعات تهیه شود و یا توسط دستگاه اجرایی مربوط تدوین و به تایید مشاور دارای صلاحیت در حوزه فناوری اطلاعات برسد.

تبصره ۲- دبیرخانه کمیسیون (سازمان فناوری اطلاعات ایران) با استفاده از ظرفیت شرکت های مشاور معتبر موظف است طرح کسب و کار (BP) مشارکت و سایر ضوابط و ملاحظات ابلاغی را برای این اقدامات حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ درخواست بررسی نماید و جهت صدور گواهی در کمیسیون/کارگروه تخصصی طرح نماید.

ماده ۶- منشأ اصلی کسب درآمد در طرح های مشارکتی دریافت بهای خدمات از کاربر نهایی، تعرفه، کارمزد یا سایر وجوهی است که استفاده کنندگان از خدمات مشارکت می پردازند. دستگاه اجرایی می تواند درخصوص طرح های غیر خودگردان حسب مورد با خرید تضمینی خدمت، پیش پرداخت، پرداخت وجوه تکمیلی و پرداخت بخشی از اقساط تسهیلات طرح، به توجیه پذیری طرح مشارکت برای مشارکت کننده کمک کند.

ماده ۷- مشارکت کننده داخلی می تواند از ظرفیت طرف های خارجی در قراردادهای موضوع این دستورالعمل استفاده نماید. استفاده از مزایا و حمایت های قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی -مصوب ۱۳۸۱- برای متقاضیان خارجی طرح های مشارکتی با رعایت قانون یادشده مجاز است.

ماده ۸- در قرارداد مشارکت حداقل باید موارد زیر مشخص شده باشد:

- تعیین دوره اعتبار قرارداد مشارکت و چگونگی تمدید آن
- تعیین نحوه جبران خسارت ناشی از قصور هر یک از طرفین در انجام دادن تعهدات قراردادی
- تعیین شرایط فسخ قرارداد
- تعیین شرایط انتقال سهام شرکت پروژه، واگذاری حق انتفاع پروژه به غیر و جایگزینی طرفین قرارداد مشارکت
- تعیین شرایط تجدیدنظر (بهبود و یا به روزرسانی) در مدل مالی قرارداد، نحوه تجدید نظر و تعیین مراجع تصویب آن
- تعیین نحوه پایش قرارداد برای حصول اطمینان از رعایت ضوابط و استانداردهای مربوط و تأمین سطح مورد توافق از کمیت و کیفیت خدمات در طول دوره مشارکت
- تعیین ضوابط و استانداردهای کار
- تعیین نحوه برخورد با شرایط ویژه اقتصادی (نظیر تورم ریالی/ ارزی خارج از نرم ۳ سال گذشته، رکود اقتصادی و...)
- تعیین تضامین قبل، حین و بعد از قرارداد
- تعیین نحوه حل اختلاف

تبصره- دستگاه اجرایی و مشارکت کننده می توانند در متن قرارداد فیما بین، کمیسیون را به عنوان مرجع حل اختلاف تعیین نمایند. کمیسیون در این صورت مرجع حل اختلافات احتمالی خواهد بود.

ماده ۹- در تهیه طرح های مشارکت، اجرا و بهره برداری باید کلیه ضوابط امنیتی ابلاغی مرکز مدیریت راهبردی افتا رعایت شود.

ماده ۱۰- گزارش عملکرد این دستورالعمل و کلیه مجوزهای صادره به همراه میزان مشارکت بخش غیر دولتی (بخش خصوصی و تعاونی) در همکاری با دولت به صورت سالانه اعلان عمومی می شود. دستورالعمل پس از ارزیابی عملکرد سالانه اجرای آن در صورت نیاز توسط کمیسیون مورد بازنگری قرار می گیرد.

این دستورالعمل در یازدهمین جلسه کمیسیون توسعه دولت الکترونیکی در تاریخ ۱۳۹۴/۱۰/۱۵ به تصویب رسیده است.